Planavimo organizatorius	**ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**
Plano pavadinimas	**ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS SPECIALIOJO PLANO KOREGAVIMAS**
Planavimo proceso etapas	**RENGIMO ETAPAS**
Planavimo proceso stadija	**EKONOMINIO IR APLINKOSAUGINIO VERTINIMO ATASKAITA**
Teritorijų planavimo lygmuo	-
Teritorijų planavimo dokumento rūšis	-
Objekto numeris	**AT-20T-1646**
Bylos (segtuvo) žymuo	**SP-02**
TPDRIS dokumento numeris	**S-RJ-89-20-360**

Vilnius, 2020 m.

UAB „ATAMIS“	TERITORIJŲ PLANAVIMO PADALINIO VADOVĖ PROJEKTO VADOVAS	**ELEONORA GRABLEVSKIENĖ** Atestato Nr. TVP 0081 **ŽILVINAS GRABAUSKAS** Atestato Nr. TVP 0034	

TURINYS

1. ĮVADAS 3
2. AGLOMERACIJOS TERITORIJOS EKONOMINIS VERTINIMAS 4

1. ĮVADAS

Objektas: Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimas.

Planavimo organizatorius: Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktorius, Vilniaus g. 61, LT-19120 Širvintos, tel. (8 382) 51 590, faksas (8 382) 30 270, el. p. savivaldybe@sirvintos.lt, www.sirvintos.lt

Specialiojo plano rengėjas: UAB „Atamis", Žirmūnų g. 139, LT-09120 Vilnius, tel. (8 5) 27 28 334, faks. (8 5) 20 31 280, info@atamis.lt, www.atamis.lt. Projekto vadovas: Žilvinas Grabauskas, tel. (8 620) 51398, el. p. z.grabauskas@atamis.lt

Rengimo pagrindas: 2020 m. liepos 1 d. Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas Nr. 9-659 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimo pradžios ir planavimo tikslo nustatymo".

Planavimo tikslai ir uždaviniai:

Planavimo tikslas: nustatyti aglomeracijų ribas Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje.

Planavimo uždaviniai:

- nustatyti aglomeracijų teritorijas, urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose esančias geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų dalis, kuriose susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša ir kuriose susidarančios nuotekos turi būti surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis bei įrenginiais;
- aglomeracijų teritorijose nustatyti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros prioritetines kryptis.

Koreguojama teritorija: Širvintų rajono savivaldybės teritorija

Specialiojo plano lygmuo: savivaldybės lygmuo.

Plano darbų programa:

Plano rengimo etapai: parengiamasis, rengimo ir baigiamasis etapai.
Darbų atlikimo terminai: planavimo pradžia – 2020 m. III ketv., planavimo pabaiga – 2021 m. I ketv.
Plano sudėtis: tekstinė ir grafinė dalys.
Visuomenės informavimo tvarka: supaprastinta.
Koncepcija, SPAV: nerengiamas.

Specialiajam planui išduotos teritorijų planavimo sąlygos pateiktos Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPD Nr. S-RJ-89-20-360).

2. AGLOMERACIJOS TERITORIJOS EKONOMINIS VERTINIMAS

Vadovaujantis atlikta analize bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, Širvintų rajone nustatyta viena urbanizuota ir/ar urbanizuojama teritorija, kurioje susidaro ar gali susidaryti 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša. Aglomeracijos teritorija nustatoma Širvintų miestui su prieigomis.

Vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių (LR Aplinkos ministro 2006.12.29 įsakymas Nr. D1-636, su vėlesniais pakeitimais) 2 priedo „Aglomeracijų ribų nustatymo metodika“ nuostatomis į Širvintų aglomeraciją įtrauktos teritorijos, kurios tenkino šiuos kriterijus:

- į aglomeraciją įtraukiamos teritorijos, kuriose jau išvystyta centralizuota nuotekų surinkimo infrastruktūra;
- į aglomeraciją įtraukiamos teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra didesnis kaip 25 gyv./ha. Taip pat į aglomeracijos ribas įtraukiamos teritorijos, kuriose gyventojų tankis sudaro 15-25 gyv./ha, tačiau tik tuo atveju, kai prijungimo prie nuotekų sistemos investicijų suma neviršija 3000 eurų vienam gyventojui;
- į aglomeracijas įtraukiamos urbanizuojamos teritorijos, kurias numatoma vystyti 10 metų laikotarpyje.

Specialiuoju planu nustatytoje aglomeracijoje, centralizuotos nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos apie 99 proc. gyventojų.

Priemiestinių teritorijų, kuriose esamas gyventojų tankis sudarytų vertinimo skalės nustatytus rodiklius nėra (žr. pav. 2.2).

Gyventojų skaičius aglomeracijos ribose	Prisijungusių prie centralizuotos nuotekų sistemos gyventojų skaičius, vnt.			Neprisijungusių prie centralizuotos nuotekų sistemos gyventojų skaičius, vnt.		
	vnt.	proc.	gyv. ekv.	vnt.	proc.	gyv. ekv.
6915 gyv.	6855	99	8274	60	1	131

Specialiuoju planu nustatyta Širvintų aglomeracija apima Širvintų miestą, Širvintų kaimą ir Kabaldos kaimą. Aglomeracijoje susidaro 8274 gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša. Siūlomos aglomeracijos ribos pateiktos sprendinių brėžinyje.

Nustatyta aglomeracijos riba pilna apimtimi patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją.

Širvintų aglomeracijos ribų nustatymas

UAB „Širvintų vandenys“ duomenimis, centralizuota nuotekų surinkimo sistema apima didžiąją dalį Širvintų m. bei Kabaldos k. ir Širvintų k. urbanizuotų teritorijų (žr. žemiau esantį paveikslą).

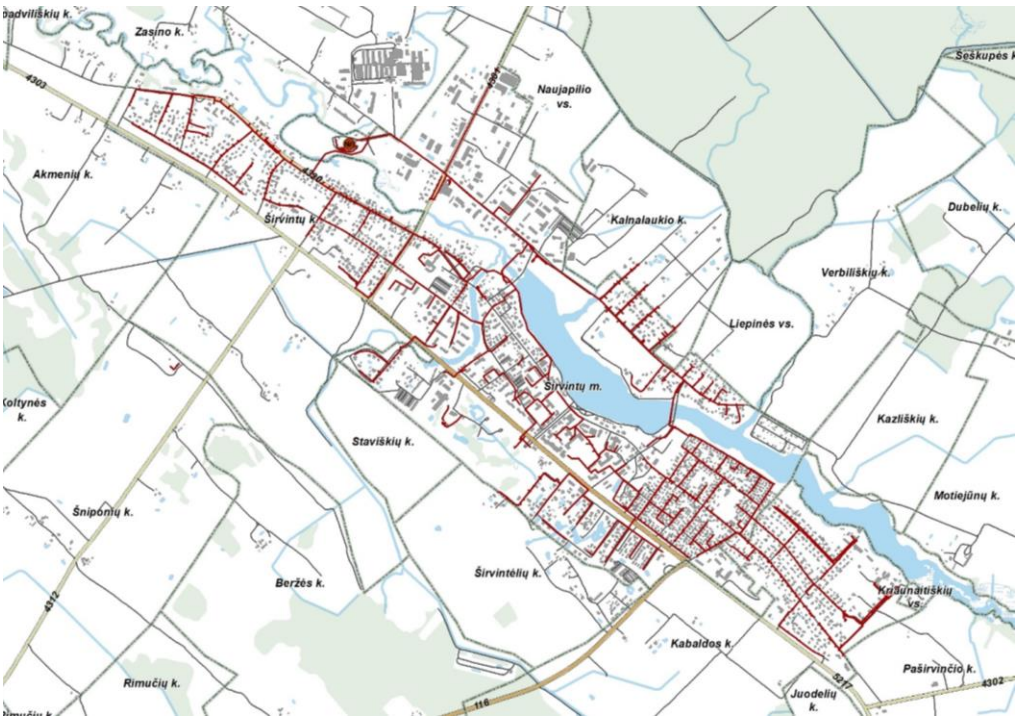

2.1. pav. Širvintų miesto ir gretimų teritorijų nuotekų tvarkymo infrastruktūros išvystymo schema

Vertinat gyventojų tankio pasiskirstymą teritorijoje matyti, kad tankiausiai apgyvendinta yra Širvintų miesto centrinė dalis bei daugiabučių namų kvartalai. Šiose teritorijose gyventojų skaičius sudaro 25 ir daugiau gyventojų viename hektare. Tolstant nuo miesto centro formuojasi mažo užstatymo intensyvumo teritorijos, kuriose gyventojų tankis sudaro apie 15-25 gyv./ha. Miesto periferinėje zonoje gyventojų skaičius nesiekia 15 gyv./ha (žr. žemiau esantį paveikslą).

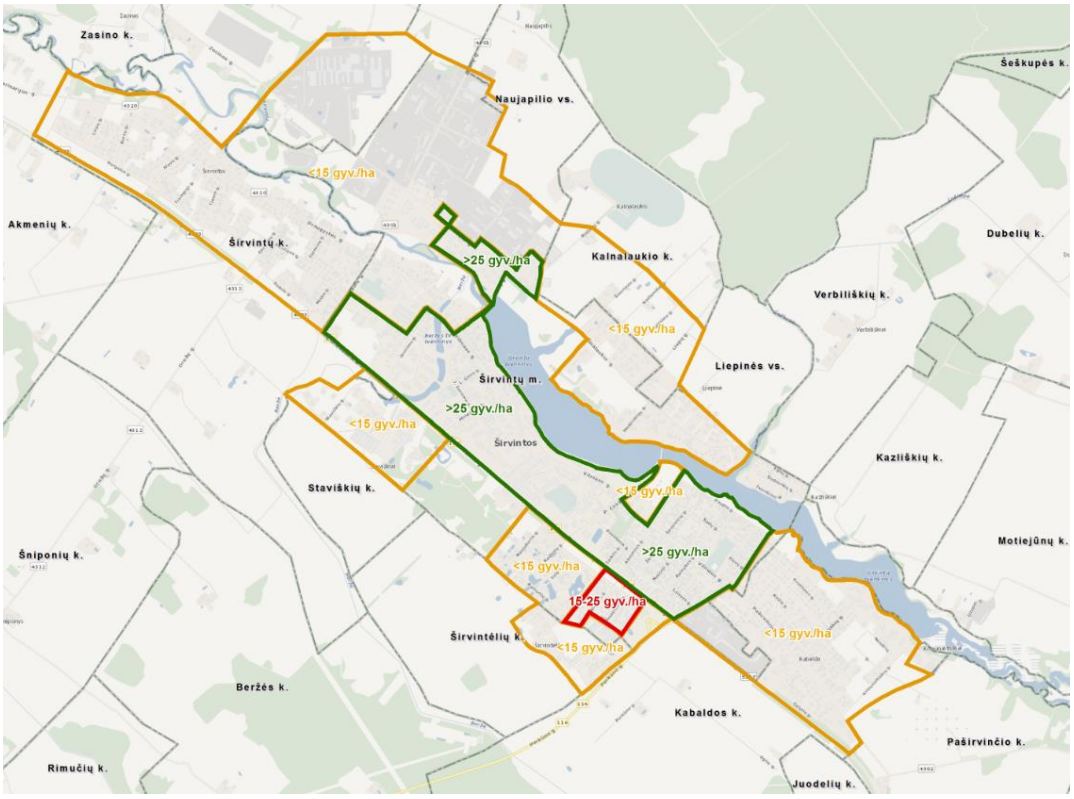

2.2. pav. Širvintų miesto ir gretimybių teritorijos esamas gyventojų tankis

Vadovaujantis atliktos analizės rezultatais bei aglomeracijos ribų nustatymo kriterijais į Širvintų aglomeracijos ribas įtrauktos teritorijos, kuriose gyventojų skaičius yra didesnis kaip 15 gyv./ha ir/arba jau yra išvystyta centralizuota nuotekų surinkimo sistema, kuri sujungta su Širvintų miesto vandentvarkos infrastruktūra. Teritorijos, kuriose gyventojų skaičius yra mažesnis kaip 15 gyv./ha ir neturi išvystytos bendros su Širvintų miestu vandentvarkos infrastruktūros į aglomeracijos ribas įtrauktos nebuvo.

Siekiant įvertinti Širvintų miesto ir jo prieigų plėtros perspektyvas 10 metų laikotarpyje buvo atlikta plėtros teritorijų įsisavinimo ir išduotų statybą leidžiančių dokumentų statistinė analizė. Apibendrinant analizės išvadas matyti, kad Širvintų mieste ir jo prieigose vyksta urbanistiniai procesai, tačiau jų tempai yra lėti. Todėl tikimybė, kad per artimiausią 10 metų laikotarpį bus užstatytos bendrajame plane numatytos plėtros teritorijos, menka. Į Širvintų aglomeracijos ribas įtrauktos užstatytos teritorijos kuriose yra išvystyta centralizuota nuotekų surikimo sistema.

Nustatant aglomeracijos ribas buvo įvertinti ir konkretizuoti Aplinkos ministerijos parengto projekto „Preliminari individualių nuotekų tvarkymo sistemų ir individualių gręžinių požeminiam vandeniui išgauti inventorizacija ir preliminarių aglomeracijos nustatymo“ sprendiniai. Žemiau esančiame paveiksle pažymėtos A-F teritorijos (pagal AM parengtą projektą) į Širvintų aglomeracijos ribas įtrauktos nebuvo, kadangi:

A - pagal miesto bendrojo plano sprendinius, teritorija patenka į verslo, gamybos, pramonės ir sandėliavimo teritorijas, kurios iki šiol nėra pilnai ir tinkamai įsisavintos (dominuoja senos statybos pramoniniai, sandėliavimo paskirties objektai, garažai ir kiti statiniai, kurių dalis yra apleisti). Pagrindinėje kvartalo gatvėje (Zibalų g.) yra įrengti vandentiekio ir nuotekų tinklai, t.y. sudaryta galimybė prisijungti prie centralizuotos vandentvarkos sistemos. Teritorijoje nėra vykdoma intensyvi veikla ir nėra jokios informacijos, kad per artimiausius 10 metų situacija galėtų pasikeisti. Atsižvelgiant į esamą situaciją bei lėtus teritorijos įsisavinimo ir objektų modernizacijos tempus, teritorija į aglomeracijos ribas įtraukiama nėra.

B-F - pagal miesto bendrojo plano sprendinius, teritorijos patenka į gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijas, kurio iki šiol nėra įsisavintos. Taip pat dalis teritorijų patenka į neurbanizuojamas teritorijas – atskiruosius želdynus. Teritorijos į Širvintų aglomeracijos ribas įtraukiamos nėra, nes: teritorijos neturi kompaktiško užstatymo, žemas gyventojų tankio rodiklis (<15 gyv./ha), nėra įrengtos centralizuotos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros (žr. sprendinių brėžinį), teritorijos įsisavinimas (10 metų laikotarpiu) mažai tikėtinas, gyventojų demografiniai rodikliai yra neigiami (žr. esamos būklės aiškinamąjį raštą).

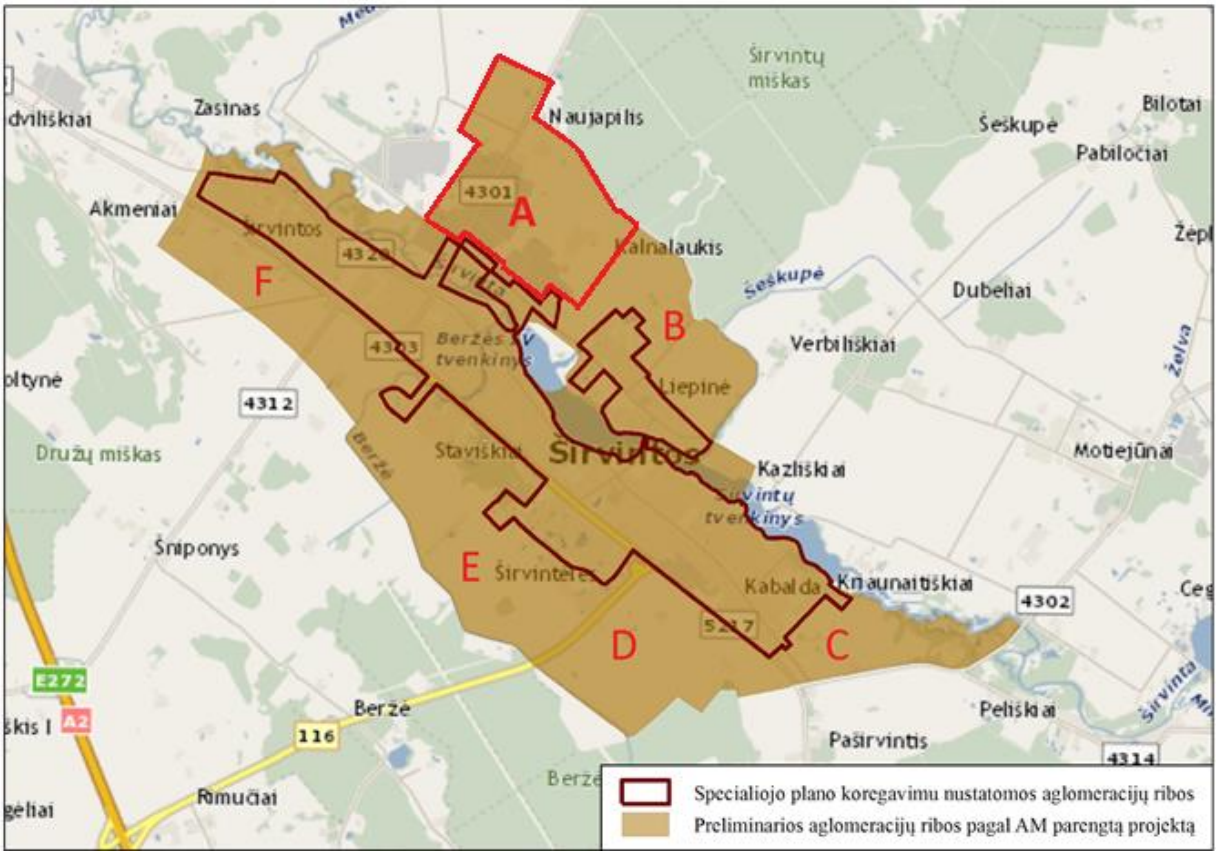

2.3. pav. Projekto „Preliminari individualių nuotekų tvarkymo sistemų ir individualių gręžinių požeminiam vandeniui išgauti inventorizacija ir preliminarių aglomeracijos nustatymo“ sprendinių sąsaja su koreguojamo specialiojo plano sprendiniais.

Širvintų aglomeracijos ribose, individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis, išreikštas gyventojų ekvivalentu sudaro apie 1 proc., t.y. neviršija 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio, tai atitinka Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių nuostatų reikalavimus „aglomeracijų ribose individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis, išreikštas gyventojų ekvivalentu, negali būti didesnis kaip 2% nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio ir negali būti didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento“. Nepaisant to, kad esama situacija atitinka teisės aktų nuostatų reikalavimus, siūlome perspektyvoje palaipsniui prijungti likusius (1 proc.) gyventojus prie centralizuotos vandentvarkos sistemos.

Vadovaujantis LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, individualus nuotekų tvarkymas turi užtikrinti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje, viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo taršos leidimuose arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nustatytų keliamų reikalavimų. Reikalavimas individualiuose nuotekų tvarkymo įrenginiuose užtikrinti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje, viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo taršos leidimuose arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nustatytų keliamų reikalavimų netaikomas, jei nustatoma, kad į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius miestų nuotekų valymo įrenginius patenkančiose nuotekose bendras fosforo kiekis ir bendras azoto kiekis sumažinamas bent po 75 procentus.

Infrastruktūros plėtros prioritetinės kryptys, finansavimas.

Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros prioritetinės kryptys aglomeracijos teritorijoje turi būti nukreiptos į esamos infrastruktūros modernizaciją bei inventorizaciją.

Priklausomai nuo finansinių galimybių, centralizuoto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra aglomeracijos teritorijoje gali būti vystoma etapais/prioritetais:

1. inventorizuoti ir įregistruoti esamus vandentiekio ir nuotekų tinklus, įvertinti jų būklę ir esant poreikiui juos renovuoti arba pakeisti naujais;

2. geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, kuri nuosavybės teise priklauso kitiems asmenims ir yra reikalinga bei tinkama viešajam geriamojo vandens tiekimui ar nuotekų tvarkymui, turi būti savivaldybės institucijos iniciatyva perduodama savivaldybei arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų išpirkimo tvarkos apraše nustatyta tvarka;

3. prijungti iki šiol neprisijungusius vartotojus prie vandentvarkos sistemos.

Pagrindinis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros/modernizavimo finansavimo šaltinis ir toliau išliks savivaldybių bei viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo biudžetų lėšos. Kaip papildomi infrastruktūros plėtros finansavimo šaltiniai gali būti:

- Europos Sąjungos fondų lėšos skirtos vandentvarkos infrastruktūros plėtrai ar jos renovacijai/modernizacijai;
- valstybės parama vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai/modernizacijai;
- kreditai geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui finansuoti;
- privačios lėšos.

Širvintų aglomeracijos ribose yra išvystyta visa reikalinga vandentvarkos inžinerinė infrastruktūra būtina užtikrinti, kad visi gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas. Esamos vandentvarkos infrastruktūros pajėgumai yra pakankami ir optimalūs, aplinkosauginiai reikalavimai tenkinami, todėl nauja infrastruktūra planuojama nėra. Naujų priemiestinių teritorijų (turinčių daugiau kaip 25 gyv./ha) prijungimas prie nustatytos aglomeracijos, nenumatomas dėl per mažo gyventojų tankio (Širvintų miesto ir priemiestinių teritorijų gyventojų tankis pateiktas 2.2 paveiksle).

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes bei į tai, kad aglomeracijos ribose jau yra išvystyta vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, kuri aptarnauja apie 99 proc. aglomeracijos teritorijos gyventojų (kas atitinka Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių nuostatų reikalavimus), specialiojo plano koregavimo apimtyje naujos inžinerinės infrastruktūros įrengimas bei naujų teritorijų prijungimas prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos nenumatomas. Todėl atlikti inžinerinės infrastruktūros, techninių sprendimų, aplinkosauginio vertinimo bei ekonominių skaičiavimų nėra poreikio.